

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI

17

EURİPİDES

Alkestis

Türkçesi
T. Yılmaz Öğüt

**Mitos
Boyut**

TİYATRO / OYUN DİZİSİ 604

EURIPIDES / ALKESTIS

*Bu kitaptaki oyunun
Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından
ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları
çevirmenine aittir.*

*Yayınlanan oyunların sahnelenmesi,
oyunması, herhangi bir amaçla
eserlerden yararlanılması ancak
eser sahibinin iznine bağlı olduğundan,
bu eserden yararlanacak
kişi veya kurumlarla, kuruluşların
çevirmenin temsilcisi olan
Yayınevimize
başvurmaları zorunludur.*

Çevirinin Türkiye Yayın ve Sahneleme Hakları:
Copyright © TEM Yapım Yayıncılık Ltd., 2018

*Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları
Oyun Dizisi 604
Euripides / Alkestis (Çev. T. Yılmaz Öğüt)*

Editör: Dr. Senem CEVHER

1. Basım: 2018

**Baskı: Mutlu Basım, Topkapı-İstanbul Tel. 212. 577 72 08
Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi, C Blok No. 256**

Mitos-Boyut®

TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.

Osmanlı Sok. 18/12 Osmanlı İşmerkezi/Taksim-Beyoğlu, 34437 İST.

Tel: 212. 249 87 37-38; Fax: 212. 249 02 18

E.posta: mitosboyut@gmail.com

web: www.mitosboyut.com.tr

Mitos-Boyut® ❖ OYUN DİZİSİ 604

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 17

EURİPİDES

ALKESTİS

Türkçesi:
T. Yılmaz Öğüt

KİŞİLER

APOLLON

ÖLÜM (AZRAİL)

HİZMETÇİ

Alkestis'in.

ADMETOS

Ferai Kralı

ALKESTİS

Kralın karısı

EUMELOS

Kral ve Kraliçenin oğlu

HERAKLES

FERES (PHERES)

Kralın babası

2. HİZMETÇİ

FERES'in hizmetçileri

(Konuşmazlar)

KRALIN KIZI

(Konuşmaz)

FERAİ (PHERAİ) Halkı Korosu

Prolog: Giriş bölümü, önsöz.

Parados: Antik oyunlarda Koro'nun içeri girerken söylediği şarkı.

Stasimon: Antik tragedyalarda iki Epizod arasında, sahne boş iken Koro'nun ayakta söylediği şarkı.

Episod (Episode): Antik oyunlarda 'Bölüm', 'Perde' anlamında kullanılır. Yunanca kelime anlamı: 'olay'.

Epilog: Sondeyiş.

Epodos: İlk iki kıtaya eklenen değişik ritimdeki kıta.

Monodie: Bir şiir veya solo şarkıyı söyleyenin bir aletle birlikte (kitara, lir) söylediği şarkı.

Kommos: (Yunanca kelime anlamı: çarpıcı) Tragedyanın sözleriyle, koro ve dramatik bir karakterin birlikte söyleyecekleri lirik şarkı. Oyunun keder, korku, neşe gibi duygularla doruğa çıktığında söylenir.

*

Teşekkür:

Bu metnin çevirisi sürecinde İngilizce metninle karşılaştırılmasında bana yardımcı olan Erkut Ögüt'e teşekkür ederim. T.Y.Ö.

PROLOG (1-76)

*Ferai Kralı Admetos'un sarayının önü.
Apollon elinde yay ve oklarla saraydan çıkar.*

APOLLON

Admetos'un sarayı, eskiden Tanrı olduğum halde
Kölelerin sofrasına oturmayı kabul ettiğim yer!
Oğlumun ölümüne Zeus neden oldu;
Oğlum Asklepios'u alevden bir okla göğsünden vurmuştu.
Çıldırılmışım, öfkeliydim; ben de Zeus'un, 5
Yıldırım yaratıcıları Kikloplarını¹ öldürdüm.
Babam, bu yüzden ceza olarak beni
Ölümlü birine hizmet etmeye zorunlu kılmıştı.
İşte burada, o kimseye arkadaşlık ve onun evine
Bekçilik yapmaktaydım bugüne kadar.
Bu adam Feres'in oğlu Admetos'tu. 10
O çok dindar biri, Tanrım olacak birini kazanmış oldum.
Onu tehdit eden ölümden kurtarmak için
Tanrıçaları aldattım: Admetos kendi yerine ölecek birini
Bulursa, bunu kabul edeceklerine dair söz verdiler, bana.
Admetos, ailesinde araştırdı, herkese gitti sordu. 15
Babasına, onu karnında taşımış yaşlı annesine bile...
Karısı Alkestis'ten başka hiç kimse onun için ölmeyi,
Gün ışığından ayrılmayı kabul etmedi.
Şimdi Alkestis, ıstırap içinde mücadele ederek
Onun kolları arasında son nefesini veriyor; 20
Çünkü yaşamından ölüme çağrıldığı gün bugün.
Şimdi bu evden ayrılmalıyım, bu güvenli yuvadan,
Ölümün nefesi benim kutsallığımı bozmasın diye.

1. Kikloplar (Kyklops): Mitolojide, alınlarında büyükçe tek gözü olan devler. Bunlar 4 çeşittir. Burada sözü edilen Göksel Kikloplar yıldırım, gök gürültüsü ve fırtına yaratırlar.

Çünkü ölümün buraya yaklaştığını görüyorum.
Hades'in yanına giderken Alkestis'e eşlik edecek
Ölüm (Azrail) burada. Tam zamanında geldi.
Bugün öldürme görevini yerine getirmek için.

25

(Ölüm elinde kılıçla görünür.

Siyah giyinmiştir.)

ÖLÜM (AZRAİL)

Ooo!

Apollon! Buradasın demek! Saraydasın ha?

Yine gücünle yanılmak mı istiyorsun? Amacın,

30

Hades'teki Tanrıçalarımızı küçümsemek, engel olmak mı?

Admetos'u yazgısını değiştirmek, hile dolu becerileriyle

İnsanları tuzağa düşürmek yetmedi mi sana?

Kendini yay ile yeniden silahlandırıp

Benimle mücadele edebileceğini

35

Pelias'ın kızı kendini kocası için ölüme terk ederken

Onu da koruyacağını düşündün değil mi?

APOLLON

Sakin ol. Benim iyi bir amacım var, adalet istiyorum.

ÖLÜM

Madem adalet istiyorsun, elindeki oklar nedir peki?

APOLLON

Onu her zaman yanımda taşıyım, alışkanlığım işte.

40

ÖLÜM

Ama bu eve haksız olarak yardımda bulunuyorsun!

APOLLON

O adamın ıstırabı beni gerçekten çok üzüyor.

ÖLÜM

Demek beni ikinci ölüden de yoksun bırakmak istiyorsun.

APOLLON

Diğerini senden zorla almaya kalkmadım ki.

ÖLÜM

Hades'te olması gerekirken neden yerin üstünde peki?

45

APOLLON

Canını almaya geldiğin adam, kendisi yerine karısını veriyor.

ÖLÜM

Onu hemen yeraltı dünyasına alıp götürmek istiyorum...

APOLLON

Öyleyse al onu, çünkü seni ikna edemeyeceğimi anladım.

ÖLÜM

Zamanı gelmiş artık, mecburum. Bu, benim işim.

APOLLON

Alkestis daha uzun bir yaşam sürebilirdi.

50

ÖLÜM

Anlıyorum, bu senin düşüncen, öyle olmasını istiyorsun.

APOLLON

Onun daha yaşlanabilmesi mümkün olamaz mıydı?

ÖLÜM

İmkânsız, yoksa ben de sevinirdim buna gücüm olsa, inan.

APOLLON

Ne var ki bir candan fazlasını alacak gücün yok ama.

ÖLÜM

Genç bir kurban, bana daha çok saygınlık kazandırır.

55

APOLLON

Yaşlı biri olsaydı, daha pahalı bir cenaze töreni yapılırdı.

ÖLÜM

Bu âdet yalnızca zenginlerin işine yarar, Foibos²!

APOLLON

Neden söz ediyorsun? Ne ima etmeye çalışıyorsun?

Yoksa sen belli etmeden akıllı biri mi oldun?

ÖLÜM

Dediğin gibi olsa, zenginler yaşlanmayı satın alırlardı.

APOLLON

Yani bana yardımcı olacak hiçbir şey önermiyorsun?

60

ÖLÜM

Evet, kesinlikle: Benim düşünce biçimimi bilirsin.

APOLLON

Evet, insanlara düşman, Tanrıların nefret ettiği birisin.

2. Foibos (Phoibos): "Parıldayan, ışık saçan" anlamındaki bu kelime, Yunan mitolojisinde Apollon'un diğer bir adıdır.

ÖLÜM

Hakkın olmadığı hiçbir şeyin gerçek sahibi olamazsın.

APOLLON

Bu zalimce davranışlarından vazgeçmelisin.

Euristheus'un kışları sert Trakya'ya, Feres'in evine, 65

Atları almak için gönderdiği adam bir kahramandır.

Burada Admetos'un evine misafir edilen bu adam,

Alkestis'i senin elinden zorla alıp kurtaracaktır.

Bunun için benden bir teşekkür alamayacaksın, 70

Onu kaybedecek, benim de nefretimi kazanacaksın.

(Çıkar)

ÖLÜM

Ne çok laf söylesen de sana hiç yararı olmayacak

Bu kadın benimle Hades'in yurduna gelecek.

Şimdi onun yanına gidiyorum, kılıcım buna hazır.

Kılıcın kestiği bu başa ait saçlar, ³ 75

Yeraltı tanrılarına aittir.

PARADOS (77-135)

(Ölüm sahneden çıkar, 15 Ferailiden oluşmuş Koro sahneye girer.

Koro Başı yüksek sesle söylerken iki Deyiş Grubu yerini alır)

KORO BAŞI

Sarayın önü neden bu kadar sessiz?

Admetos'un evinden niçin hiç ses gelmiyor?

Etrafta hiçbir tanıdık bile görünmüyor.

Kimse kraliçe için yas tutup ağlamak gerektiğini 80

Ya da Pelias'ın kızı Alkestis'in

Hâlâ hayatta olduğunu söylemiyor.

3. Mitolojide saç kaybı, geleneksel olarak güç kaybı anlamına gelir. (Örnek: Samson-Dalila öyküsü) Alkestis'in canını almadan önce kılıcıyla onun saçını kesip evin kapısına asacaktır.

Benim gibi herkes biliyor ki,
O, yeryüzündeki kadınların
Ve eşlerin en mükemmelidir.

85

1. Deyiş

Evden gelen ağlamalar, yakınmalar
Ellerle dövünmeler
Ağıtlar duyulabiliyor mu, sanki her şey bitmiş gibi.
Hayır, kapıda duran
Bir uşak bile yok. Ey sen,
Paian⁴, sağlık ve şifa verici Tanrı olarak
Bu çalkantılı durumdan kurtar onu!
Eğer ölmüş olsaydı böyle sessizlik olmazdı.
Ama o ölmüş olmalı. Cesedi hâlâ evdedir.
Şüpheliyim, nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?
Admetos, nasıl olur da o saygın karısını
Sessiz sedasız, törensiz toprağa verir.

90

95

Karşı 1. Deyiş.

Gelenek olarak ölen kişinin kapısı önünde
Bulunması gereken, pınardan getirilmiş
O kutsanmış suyu görmüyorum.
Ölümün yası için
Onun kesilmiş saçı asılmamış kapıya;
Gözyaşları içinde hıçkırıp dövünen
Genç kadınlar yok ortalarda.
Ve demek ki bugün o beklenen gün gelmiş...
Neler söylüyorsun sen?

100

105

O bugün yerin altına inmek zorunda.

BİRİNCİ YARI KORO

Ruhumu incittin, kalbimi yaraladın.

İKİNCİ YARI KORO

İyi insanlar büyük sıkıntı içindeyken,

Onların acılarıyla dertlenmek

110

Her zaman iyi niyetli bir davranıştır.

4. Paian: Mitolojide önceleri Apollon için, sonraları bütün Tanrılar için kullanılan bir ad.

KORO

Onun üzgün ruhunu kurtarmak için
 Gemilerle gidilebilecek
 Hiçbir yer kalmadı,
 Ne Lykia ne de çöl kumları içindeki Ammons⁵. 115
 Çünkü kaderi acımasızca
 Çok yakınında duruyor.
 Yardım etmesi için
 Gitmek zorunda olduğumuz
 Tanrıların altarlarındaki hangi 120
 Kurban rahibine başvuracağımı bilmiyorum.

2. Karşı Deyiş

Foibos'un oğlu Asklepios⁶
 Hâlâ gün ışığını gözleriyle görseydi,
 Karanlıklar ülkesinden
 Hades'in kapısından 125
 Onu alıp geri getirebilirlerdi.
 Çünkü Zeus'un yıldırımını onu kül etmeden önce
 O, ölüleri diriltebiliyordu.
 Fakat şimdi onun yaşaması için 130
 Nasıl bir umut içinde olmalıyım?

KORO BAŞI

Kral elinden gelen her şeyi yaptı.
 Bütün Tanrıların altarları
 Kurbanların bol bol kanıyla dolu
 Ne yazık ki olanlara çare yok. 135

5. *Ammons*: Libya'daki çölle çevrili Siva vahasındaki Ammon (Amun-Ra) tapınağı kastediliyor.

6. *Asklepios*: Apollon'un Koronis adlı ölümlü kadından olan oğlu. Ölüleri diriltme yeteneğine sahipti.

1. EPİSOD (136-212)

KORO

(Saraydan gözyaşları içinde bir Hizmetçi çıkar)

Saraydan gözyaşları içinde bir kadın geliyor.

Nasıl bir haber işiteceğim acaba?

Efendisine bir şey olmuşsa, yas tutması doğaldır.

Kraliçesi yaşıyor mu yoksa ölmüş mü?

Biz bunu bilmek istiyoruz, bunun merakı içindeyiz. 140

HİZMETÇİ

Kraliçe için yaşıyor da diyebilirsin, ölmüş de...

KORO BAŞI

Aynı anda hem ölü olup hem de ışığı görme nasıl olabilir?

HİZMETÇİ

Ölümle mücadele ediyor, son nefesini vermekte.

KORO BAŞI

Çok acı. Ne soylu bir kadını kaybediyorsun, soylu adam!

HİZMETÇİ

Henüz bunun pek farkında değil, acı çekince anlayacak. 145

KORO BAŞI

Onun yaşamını kurtarmak için hiçbir umut yok mu?

HİZMETÇİ

Hayır, kaderi öyle, günü geldi, böyle olmak zorunda.

KORO BAŞI

Onun için gerekli hazırlıklar yapıldı mı?

HİZMETÇİ

Tabii, ölüm için giyindi, hazırlandı, kocası gömsün diye.

KORO BAŞI

O, bilmeli ki saygın bir kadın olarak hayattan ayrılıyor, 150

Ve de güneş altında yaşamış kadınların en iyisi olarak.

HİZMETÇİ

Onların en iyisi nasıl olmaz? Kim karşı çıkabilir buna?

Bir kadın için bundan daha üstün nitelik ne olabilir?

Bir kadın kocasına, onun uğruna

Ölmekten daha büyük nasıl bir iyilik yapabilir? 155

Ve bunu bütün şehir biliyor:

Onun evde yaptıklarını duyunca daha çok şaşıracaksın!

Son günün geldiğini hissedince,

Bir akarsuda beyaz bedenini yıkadı. Daha sonra

Sedir ağacından yapılmış bir sandıktan

160

Elbise ve takılarını çıkararak onları giyip süslendi.

Hestia⁷ altarına gitti ve şöyle dua etti:

“Ey Tanrıçam, mademki toprak altına iniyorum,

Sana son kez diz çöküp yalvarıyorum.

Benim yetimlerimi koru. Oğlumu sevecen

165

Bir kadınla birleştir, kızıma da soylu bir koca ver.

Onlar da ben talihsiz anneleri gibi

Erken ölmesinler. Çocuklarım, tam tersine,

Babalarının ülkesinde mutlu bir yaşam sürsünler.”

Sonra Admetos’un evindeki tüm altarlara dolaşıp,

170

Onları, mersin ağacından⁸ seçtiği yeşil dallarla

Süsledi ve dualar okudu.

Bunları, ağlamadan, inlemeden, yaklaşan acılarla

O güzel yüzünün doğal rengi hiç bozulmadan yaptı.

Sonra odasındaki gelin olduğu yatağına attı kendini;

175

Artık orada gözyaşlarına boğuldu ve şunları söyledi:

“Uğrunda öldüğüm adama

Bekâretimi verdiğim yatak,

Elveda! Senden nefret etmiyorum. Bana kıydın yalnızca;

Ancak sana ve kocama ihanet etmek istemediğim için

180

Ölüyorum. Sana artık, benden daha namuslu değil,

Ama benden daha talihli bir kadın sahip olacak.”

Dizlerinin üzerine çöküp gözyaşlarıyla tamamen

Sırılsıklam ettiği yatağı öptü.

Sonunda gözyaşları sona erdiğinde

185

7. *Hestia*: Zeus’un en büyük kız kardeşi. Aile Tanrıçasıdır. Olimpos tanrılarının en kibarı olarak bilinir; günlük ev yaşamında önemli bir yeri vardır.

8. *Mersin ağacı*: Yeraltı dünyasının hükümdarı için kutsal bir ağaçtı. Ayrıca dalları, mezarlara çelenk olarak, şenlik ve her tür festivalde süsleme malzemesi olarak kullanılırdı.

Yatağından kalktı ve başı eğik olarak
 Odadan çıktı, ancak birkaç kez geri döndü,
 Tekrar tekrar kendini yatağına atmak için.
 Çocukları, annelerin eteğine asılmış
 Ağlıyorlardı; o, çocuklarını kollarına alıp 190
 Yaklaşan ölümünü düşünerek onları okşayıp kucakladı.
 Sarayın bütün çalışanları, hanımları için
 Acı içinde ağlıyorlardı. Hepsine, evet
 Hiç kimseyi ayırt etmeden, hepsine elini uzattı.
 Konuşmadığı ve veda etmediği hiç kimse kalmadı. 195
 İşte Admetos'un evini böyle acı ve üzüntü kaplamıştı.
 Admestos ölseydi, sadece ölmüş olacaktı; ölümden kaçtı
 Ama yaşamında hiç unutamayacağı zorlu acıyla buluştu.

KORO BAŞI

Admetos böyle bir talihsizlik için mi ağlıyor
 Yoksa böyle bir soylu kadını kaybettiği için mi? 200

HİZMETÇİ

Sevgili karısını kollarında sımsıkı tutarken ağlıyor,
 Kendisini terk etmemesi için yalvarıyordu. İmkânsız
 Bir istekti; karısı eriyip gidiyor, acılar içinde ölüyordu.
 Tükeniyor, çok halsiz bir şekilde kolunu kaldırıyordu.
 Buna rağmen çok zayıf olsa da hâlâ nefes alıyor 205
 Ve son kez güneşin parlak ışığına bakmak istiyordu.
 [Çünkü bir daha güneşi görmeyecek ve son kez olarak
 Onun varlığını ve parlaklığını seyredecekti.]
 Yanına gidip senin geldiğini söyleyeceğim.
 İnsanlar efendilerinin kötü zamanlarında, 210
 İçtenlikle ve dostça onların yanında olmak istemez.
 Ama sen her zaman burada gerçek bir dost olmuştundur.
 (Hizmetçi saraya girer)

1. STASİMON (213-237)

1. Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Ey Zeus, hiçbir çare, bu felaketten
Ve efendilerimizi ezen bu kaderden onları kurtaracak
Hiçbir çıkar yol yok mu?

İKİNCİ YARIM KORO

Bir yol çıkar mı acaba? Ya da saçlarımızı kesme ve 215
Cübbelerimizin siyah pelerinlerini giyme zamanı mı geldi?

BİRİNCİ YARIM KORO

Dostlarım her şey net, evet apaçık ortada her şey,
Ama yine de Tanrılara dua edelim; çünkü Tanrıların
Güçleri sonsuzdur...

KORO

Ey şifa dağıtan Apollon, 220
Admetos'a yardım etmek için bir çare bul.
Bunu ona bahşet, evet bahşet. Çünkü daha önce
Bu çareyi bulmuştun, şimdi de onu
Ölümden döndüren kurtarıcı ol.
Öldürücü Hades'in hakkından gel. 225

Karşı Deyiş

İKİNCİ YARIM KORO

Ah, yazık!... Feres'in oğlu, eşini kaybetmen
Senin için ne büyük bir darbedir.

BİRİNCİ YARIM KORO

Bu talihsizlik ölümden beter,
Halatın ilmiğini boynuna geçirmekten de acı
Evet, hatta çok daha da acı değil mi? 230

İKİNCİ YARIM KORO

Çünkü sevgili değil, çok çok sevgili karını,
Bugün ölüme giderken göreceksin.

(Sarayın kapısı açılır.

Admetos, kollarına dayanarak yürüyen Alkestis ile
görünür; arkalarında iki çocuk onları izler. Sonra sahn-

eye, Alkestis'in ölümünde yatacağı yatağı taşıyan erkek ve kadın hizmetçiler girerler)

KORO

Oo bakın, Alkestis kocasıyla saraydan çıktı, geliyor!

Ey tüm Ferai halkı,

Kendisini, yeryüzünden yeraltındaki

235

Ölüler diyarı Hades'e götüren, hastalığın tükettiği,

Ülkenin en iyi kadını için ağla, haykırarak!

2. EPİSOD (238-434)

KORO BAŞI

Evlilikte güzelliklerin, acılarından fazla olduğunu
Asla söylemeyeceğim. Çünkü
Geçmişe tanıklık ediyorum. Tanıdığım eşlerin 240
En mükemmeline sahip bir kralın,
Karisını kaybettiği için dayanılmaz bir hayat
Geçirmeye mahkûm olduğunun tanığıyım.

KOMMOS (244-249)

ALKESTİS (*Göğe bakarak*)

Helios'un⁸ parıltısı, gün ışığı,
Bulutlar gökyüzünde hızla yarışıyorlar! 245

ADMETOS

Tanrılara bir şey yapmadığımız halde, güneş seni
Ölümü hak etmiş talihsizlerden biri olarak görüyor.

1. *Karşı Deyiş*

ALKESTİS

Sen yeryüzü, sarayım, yuvam
Ve anayurdum İolkos'taki⁹ ilk gelin odam!

ADMETOS

Güçlü ol talihsiz kadın. Beni bırakma. 250
Merhametleri için kudretli Tanrılara dua et.

2. *Deyiş.*

ALKESTİS

İki kürekli bir kayak görüyorum suyun üstünde:
Ölüm kayakçısı,
Kharon,¹⁰ direği tutunmuş,
Bana sesleniyor: "Ne bekliyorsun?" 255

8. Helios: Güneşin tanrısı.

9. İolkos: Yunanistan'ın doğusunda Teselya bölgesinde antik kent.

10. Kharon: Mitolojide ölümlerin ruhlarını Hades'in ırmaklarından geçiren sandalacı.

Acele et, beni bekletiyorsun!” diye
Acele etmem için beni sıkıştırıyor.

ADMETOS

Ah, söylediğin bu yolculuk bana gerçekten
Çok acı veriyor. İkimiz de acı çekmek zorundayız.

2. Karşı Deyiş

ALKESTİS

Beni sürükleyerek götürüyorlar, görmüyor musun? 260
Ölümler ülkesinde kaşları altından bakıp duruyor bana, Hades!
Ne yapmak istiyorsun? Serbest bırak beni!
Hangi yoldan, ne yöne gitmem gerekiyor!

ADMETOS

Sevdiklerine yazık. En çok da bana ve çocuklara
Onlar da benimle aynı kaderi paylaşıyorlar. 265

EPODOS (266-272)

ALKESTİS

Bırakın beni, şimdi bırakın beni.
Beni yatırın, ayakta duramıyorum artık.
Hades yaklaşıyor.
Gözlerime karanlık gece iniyor.
Çocuklar, çocuklarım, her şey bitti, 270
Anneniz olmayacak artık,
Bari siz bu aydınlığı mutlulukla seyredin!

ADMETOS

İşittiğim bu sözler beni paramparça ediyor.
Normal bir ölümden daha acı veriyor bana.
Tanrıların aşkına, beni terk etme. 275
Çocuklarını yetim bırakma.
Güçlü ol, ayağa kalk, cesur ol:
Eğer ölürsen geriye hiçbir şeyim kalmayacak.
Bizim yaşamımız ve ölümümüz senin ellerinde.
Çünkü sana olan sevgimiz bizim en kutsal varlığımız.

ALKESTİS

Ne halde olduğumu görüyorsun Admetos, 280
 Ölmeden önce, sana isteklerimi söylemek istiyorum.
 Aklımda olan bitenin hepsini bilmen gerekir.
 Ben hayatımı senin için feda ettim, güneşi göresin diye,
 Senin için ölmeyi seçtim, oysa hayatta kalabilirdim.
 Ve istesem Tesalyalılardan biriyle evlenebilirdim, 285
 Ve zengin bir sarayda rahat bir hayat sürebilirdim.
 Oysa yetim çocuklarımla yalnız kalıp,
 Senden ayrı yaşamak istemedim;
 Gençlikten zevk almama rağmen, ondan vazgeçtim.
 Ama seni dünyaya getiren annen ve baban 290
 Yaşları da ölüm için uygun oldukları halde,
 Kendi oğullarını kurtarmak için onurlu bir ölüm
 Teklifini reddedip seni ortada bıraktılar.
 Oysa tek çocuklarıydın, artık hiçbir umutları da olamazdı,
 Sen öldükten sonra yeni bir çocuğa sahip olabilmeye.
 İkimiz gelecekteki günlerimizi birlikte yaşayacak, 295
 Ve sen yalnız başına, karından yoksun kalıp sızlanmayacak,
 Yetim çocuklarımızı tek başına büyütmeyle uğraşmayacaktın
 Ne yapalım, Tanrı böyle takdir etmiş, öyle olsun.
 Şimdi bunlar için bana teşekkür etme borcun var.
 Bunun karşılığında senden bir iyilik istiyorum. 300
 Bu asla eşdeğer bir hayırseverlik isteği değil.
 Çünkü dünyada hiçbir şey yaşam kadar değerli değildir.
 Adalet adına, senin de kabul edeceğin gibi, çocuklarımızı
 Sen de benden az sevmezsin, gerçekten iyi bir babasın.
 Onların evimizin sahipleri olduklarını aklından çıkarma.
 Biriyle evlenerek bu çocukları üvey ana eline bırakma. 305
 Benden değersiz bir kadın, sana karşı gelir ve
 Çocuklarıma kıskanç davranışlarla elini kaldırabilir.
 Bunun asla ve hiçbir zaman yapma, yalvarıyorum sana!
 Üvey anneler, ilk evlilikten olan çocuklara düşman olurlar,
 Engerek yılanı onlardan daha insafli sayılır. 310
 Erkek çocuğu için babası kale gibi güçlü bir dayanaktır.

Ama sen kızım, genç kızlık dönemini nasıl geçireceksin?
 Babanın yanında kim bilir nasıl bir kadın bulacaksın?
 O kadın, senin adının kötüye çıkmasına sebep olabilir, 315
 Gençliğinin en güzel döneminde saygınlığını yok edebilir.
 Oysa senin evlenme döneminde sana destek olacak,
 Doğum yaptığında sana yardım edecek bir anne gerekiyor.
 Çünkü böyle zamanlarda annenin yerini hiçbir şey tutamaz.
 Artık ben ölmek zorundayım: Bu felaket, benim için 320
 Ne yarın ne de öbür güne kalmadan gerçekleşecek.
 Birazdan beni artık yaşamayanlar arasında sayacaklar.
 İyi olun. Mutlu yaşayın: Sen, sevgili eşim,
 Seçkin bir kadınla evlenmiş olmakla övünebilirsin,
 Siz de çocuklarım, iyi bir anneden doğmuş olmakla... 325

KORO

Merak etme. Kocan adına konuşmaktan korkmuyorum.
 Aklını yitirmediyse, söylenenleri yerine getirecektir.

ADMETOS

Evet, tabii öyle olacak. Korkma hiç. Çünkü
 Yaşarken benim biricik karımsın, ölünce de aynı olacak.
 Bu adı yalnız sen taşıdın, yerini kimse almayacak. 330
 Hiçbir Tesalyalı kadın bana kocam diye hitap etmeyecek.
 Zaten dünyada bu kadar asil bir aileden gelme, ayrıca
 Bu kadar olağanüstü büyüleyici bir kadın bulunmuyor.
 Çocuklarımin verdiği mutluluk yetecektir bana.
 Seni kaybetmekle bütün sevincimizi kaybetmişken
 Tanrı onların mutluluğunu bana bağışlasın. 335
 Senin için tutacağım matem yalnız bir yıl sürmeyecek
 Hayır, bütün ömrüm boyunca sürüp gidecek. Ayrıca,
 Beni dünyaya getirenlere nefret ederek, babama kin duyarak:
 Çünkü onlar beni yalnız sözleriyle seviyorlarmış, içten değil.
 Oysa sen benim hayatım için en değerli şeyini verip 340
 Beni kurtardın. Böyle bir eşi kaybettiğimde
 Yüksek sesle sızlanmaya, acı çekmeye hakkım yok mu?
 Bundan sonra evimde, eğlencelere, içkili ziyafetlere,
 Kutlamalara ve müziğe tümüyle son vereceğim.

Artık bir daha asla bir çalgiya dokunamam. 345
 Oysa Libya flütü¹¹ eşliğinde şarkı söylemeyi çok severdim.
 Sen, yaşama sevincimi, giderken birlikte götürüyorsun.
 Heykeltıraşların becerikli elleriyle yaptığı heykelin,
 Hep benim yatağımda benimle birlikte yatmış olacak.¹²
 Ben onun yanında yatacağım, ellerimle onu tutarak, 350
 Adını söyleyerek, kollarımın arasında sevgili karımı
 Kucakladığımı varsayacağım... Bu mutluluk boş olsa da...
 Soğuk bir zevk benim için, ama belki de böylece
 İçimdeki bu ağır yükü hafifletebilirim. Rüyalarım girerek
 Beni sevindireceksin. Çünkü yalnızca geceleri ve çok kısa 355
 Olsa da senin sevgini yaşamak çok tatlı bir şey olacak.
 Orfeus'un¹³ güzel sesi ve şarkıları bende olsaydı,
 Demeter'in¹⁴ kızına ya da kocasına söyleyeceğim şarkılarla
 Onları hayran bırakır ve seni Hades'ten kurtarabilirdim.
 Bunun için Hades'e iner, orada ne Pluton'un köpeği¹⁵ 360
 Ne de ruhları alıp götüren kayıkçı Kharon,
 Beni, senin hayatını geri getirmekten alıkoyamazdı.
 Orada ben ölünceye kadar beni bekler,
 Birlikte oturacağımız evi hazır edersin.
 Ben öldükten sonra, çocuklarla birlikte 365
 Beni senin yanına sedir ağacından yapılmış tabuta

11. Libya'da yetişen lotos ağacından yontulmuş bir flüttür.

12. Ölünün yerine heykelini koymak ve onun yanında yatmak fikri, daha evvel Euripides'in *Protesilaos* adlı tragedyasında da vardır. O eserde Teselyalı yüceltilmiş bir kahraman olan Protesilaos'un karısı Laodamia, evliliğinden çok kısa bir süre sonra Truva Savaşına giden ve oradaki ilk ölenlerden biri olan kocasının üzüntüsünü hafifletmek için yatağına onun heykelini koyar.

13. *Orfeus (Orpheus)*: Mitolojide Trakya efsanelerin müzisyeni. Şarkılarıyla hayvanları, bitkileri, taşları ve her tür yarattığı etkileyerek onların efendisi olmuştur. Karısı Eurüdike'nin ölümünden sonra onsuz yaşayamayacağını anlayınca, karısını geri almak için ölümler ülkesi hükümdarı Hades'e başvurur; isteği yerine getirilir.

14 Hades, kız kardeşi olan Toprak Kraliçesi Demeter'in kızını kaçırmış ve onunla evlenmiştir.

15. a-*Pluton*: Hades'in örtmeceli adı. b-'*Pluton'un köpeği*': Hades'in hükümdar olduğu "Ölümler Ülkesi"nin kapısında bekçilik yapan, üç başlı köpek.

Koymalarını emredeceğim.

Ölünce bile senden ayrı kalmış olmak istemiyorum.

KORO BAŞI (*Admetos'a*)

Emin ol, bir dost olarak senin yanında olacak ve

Bu dayanılmaz acını paylaşacağım; o bunu hak ediyor. 370

ALKESTİS

Çocuklarım her şeyi siz de duydunuz,

Babanız asla yeni biriyle evlenmeyeceğini,

Ve benim hatıramı saygıyla koruyacağını söylüyor.

ADMETOS

Bunu bir kez daha söylüyorum, sözümü tutacağım.

ALKESTİS

O halde bu koşullarla çocuklarımı al benden.

375

ADMETOS

Değerli insanın elinden değerli hediye kabul ediyorum.

ALKESTİS

Artık sen, benim yerime onların annesi de olmalısın!

ADMETOS

Elbette, senden yoksun kaldıkları için bu çok gerekli.

ALKESTİS

Yavrularım, yanınızda olmam gerekirken yeraltına iniyorum.

ADMETOS

Ah, senden ayrı olunca ben ne yapacağım?

380

ALKESTİS

Zaman seni sakinleştirecektir; ölüm ise bir hiçliktir.

ADMETOS

Beni de al yanına, Tanrı adına, beni de beraberinde götür.

ALKESTİS

Senin için ben seçildim ya, bir ölü yeterli.

ADMETOS

Ah acı kaderim, eşimi benden niçin çekip alıyorsun?

ALKESTİS

Artık gözlerim kararıyor, görmem zorlaşıyor.

385

ADMETOS

Sevgilim, beni terk edersen yok olurum, biterim.

ALKESTİS

Artık ben yaşamayan biriyim, beni öyle gör.

ADMETOS

Başını kaldır bak bana, çocuklarını terk etme!

ALKESTİS

Tabii isteyerek gitmiyorum, hoşça kalın çocuklarım.

ADMETOS

Onlara bak, ne olur!

ALKESTİS

Ben artık yokum.

390

ADMETOS

Yapma, bizi terk etme.

ALKESTİS

Elveda. (Ölür)

ADMETOS

Tanrım, tükendim ben.

KORO BAŞI

Gitti. Admetos'un karısı yok artık.

MONODİE (393-415)

Deyiş

EUMELOS

Ah, ah, bu ne felaket! Annem toprağın

Altına gitti. O artık

Güneşin altında değil, babacığım.

395

Bizi yalnız bırakarak gitti.

Beni yetim bıraktı, mutsuz perişan bıraktı.

Bak ona, göz kapaklarına bak,

Onun hareket etmeyen ellerine bak!

Duy beni anneciğim, işit beni, yalvarıyorum

400

Benim, ben anneciğim, oğlun,

Sana sesleniyorum, yüzüne kadar eğilmiş olan

Benim, senin küçük evladın anneciğim.

ADMETOS

Artık o bizi ne işitiyor ne de görüyor, ne yazık ki;

İkiniz de, ben de ağır bir felaketin içindeyiz

405

Karşı Deyiş.

EUMELOS

Annesiz kalmak için çok gencim. Babacığım,
Anne sevgisi olmadan yaşamak benim için çok erken.

Ah evet, korkunç zorluklara

Katlanmak zorundayım bundan sonra...

Ve sen, sevgili kardeşim, bu korkunç acıyı

410

Benimle birlikte çekeceksin.... Ah babacığım,

Boş yere, boş yere evlenmişsin sen,

Onunla birlikte daha yaşlılık dönemine gelmeden

O senden önce öldü. Ah anne, senin kaybın,

Aslında evimizin ölümü, yıkımı oldu.

415

KORO BAŞI

Admetos, bu zorluklara göğüs germek zorundasın.

Hayranlık duyulan bir eşi kaybeden

Ne ilk erkeksin ne de sonuncu olacaksın.

Bir şey kesin, hepimiz bir gün öleceğiz.

ADMETOS

Bunu biliyorum. Bu felaket aniden gelmedi.

420

Haberim vardı, uzun süredir bu acı içimi yakıyordu,

Mademki cenazeyi kaldıracağım, cenaze hazırlığı yapılırken

Burada olun ve benimle kederimi paylaşın.

Yeraltının insafsız Tanrıları için bir Paian¹⁶ ilahisi söyleyin.

Hükmüm altındaki tüm Tesalyalı halkın da, traşlı ve

425

Siyah elbiseyle eşimin üzüntüsünü benimle paylaşmak üzere

Cenazeye gelmelerini emrediyorum.

Dört atlı araba koşanlar ve diğer at sahiplerinin hepsi

Hayvanlarının yelelerini diplerinden keseceklerdir.

Bu şehirde, on iki ay tamamlanıncaya kadar

430

Hiçbir flüt, hiçbir lir sesi duyulmayacak. Bir daha

Asla beni seven ya da sevdiğim değerli birini gömmeyeceğim

Benim yerime ölmeye razı olan bu soylu kadın,

16. *Paian*: Apollon için söylenen ilahi.

Her türlü saygınlığa ve onura layıktır.

(Admetos ve çocukları, Alkestis'in cesedini taşıyan hizmetçilerle birlikte saraya girerler.)

2. STASİMON (435-475)

1. Deyiş

KORO

Ey Pelias'ın kızı Alkestis, 435

Hades'in güneşi olmayan memleketindeki

Evinde rahat oturmanı dilerim.

Siyah saçlı Tanrı Hades ve onun kayığını kullanan

Dümenci ve kürekçisi o

Yaşlı ölü taşıyıcıları bilsinler ki, 440

Akheron gölünden

İki kürekli kayıkla

Gececek bu kadın bütün zamanların,

Evet bütün zamanların en mükemmel kadınıdır.

Karşı Deyiş

Museslerin¹⁷ yardımcıları seni yücelterek, 445

Kaplumbağa kabuğundan yaratılmış

Yedi telli lir ile¹⁸

Ya da Karneios¹⁹ ayında, lir olmadan,

Sparta'da şarkılar söyleyecekler.

Bütün gece boyunca, 450

Gökteki ayın bütün ihtişamı ile

Atina'da olduğu gibi.

Böylece ölümünle sen, şarkı söyleyenlere

Çok zengin bir melodi hazinesi miras bıraktın.

17. *Muses* (Musalar): Tüm sanatların usta sanatçılarına esin veren "Dokuz Esin Tanrıçası", Zeus ile Mnemosine'nin kızları. Kleio (tarih), Euterpe (müzik), Thaleia (komedi), Melpomene (trajedi), Terpsikhora (dans), Erato (lirik şiir), Polymnia (şiir), Urania (astronomi), Kalliope (epik şiir).

18. Mitolojide, ilk lir'i kaplumbağa kabuğundan Çoban Tanrısı Hermes'in yaptığı kabul edilir.

19. *Korneios*: Sparta'da Apollon onuruna bu ayda (Ağustos-Eylül) hasat ve bağ bozumu şenlikleri düzenlenirdi.

2. Deyiş

455

Seni Hades'in karanlığından
 Tekrar ışığa çıkarabilmek için
 Kokütos²⁰ ırmağında kürek çekerek
 Yeraltı dünyasının cehenneminden seni kurtaracak
 Ne yazık ki gücüm kuvvetim yok!
 Ah, ah sen yalnızsın artık orada değerli kadın
 Kocanı hayatını kurtarmak için onun yerine
 Hades'e gelmeyi sen kendin seçtin. Ey kadın,
 Toprak senin üstüne hafifçe düşsün! Eğer kocan
 Yeniden evlenmeye kalkışırsa, bil ki o, çocukların ve
 Benim tarafından da nefretle karşılanacaktır.

465

2. Karşı Deyiş

Annesi oğlunun yerine toprağa girmeyi
 Kendi bedenini kurtarmak için reddetti;
 Yaşlı babası da öyle davrandı.
 İkisi de çok korkaktı, onu kurtarmadılar. Ah, acımasızlar...
 Oysa ikisi de artık saçları ağarmış, yaşlı insandılar.
 Ama sen daha çok gençtin, kocan yerine ölmeye.
 Ah ben de böyle özverili bir kadın
 Bulmayı başarabilsem. Bu, hayatta çok az bulunur
 Bir mutluluktur. O zaman o, gerçekten bütün hayatını,
 Bana zarar vermeden, yanımda geçirirdi.

475

20. Kokütos (Kokyotos): Ölüler ülkesi Hades'te akan beş nehirden biri olan gözyaşı ırmağının adı.

3. EPİSOD (476-567)

(Herakles girer. Elinde gürzü ve sırtında bir aslan derisi vardır)

HERAKLES

Ey ahali, Feres'in toprağında yaşayanlar,
Admetos'u evinde bulabilir miyim acaba?

KORO BAŞI

Feres'in oğlu Admetos evinde, Herakles.
Söylesene, seni Tesalya toprağına hangi iş,
Ve bu Feres şehrine hangi rüzgâr getirdi?

480

HERAKLES

Tirynthoslu Eurystheus'un bir işini yapmak için geldim.

KORO BAŞI

Nedir amacın? Ne yapmanı istedi senden?

HERAKLES

Diomedes'ten dört atlı arabasını almaya Trakya'ya gidiyorum

KORO BAŞI

Nasıl yapacaksın? Daha önce hiç karşı karşıya gelmedin ki?

HERAKLES

Doğru, Bistonların ülkesine hiç gitmedim bugüne dek. 485

KORO BAŞI

Onunla dövüşmeden atları alman mümkün değil.

HERAKLES

Yolumdan dönmek benim için imkânsız artık.

KORO BAŞI

Ya öldürüp geri gelecek ya da ölüp orada kalacaksın.

HERAKLES

Böyle bir savaş, benim ilk savaşım değil ki.

KORO BAŞI

Eğer onların efendisini yenersen, kazancın ne olacak? 490

HERAKLES

Tirynthos Kralı Eurystheus'in atlarını geri getireceğim.

KORO BAŞI

O atların başlarına gem takılması kolay değildir.

HERAKLES

Eğer burunlarından ateş çıkartmazlarsa, olur.

KORO BAŞI

O atlar, güçlü ağızlarıyla insanları parçalıyorlar.

HERAKLES

Atlardan değil, vahşi hayvanlardan söz ediyorsun sen. 495

KORO BAŞI

Yemliklerinde kan izleri olduğunu görebilirsin.

HERAKLES

Onları besleyen adam, kimin oğlu olmakla övünüyor?

KORO BAŞI

Babası Ares, altın kaplamalı Trakya Kalkanı'nın sahibidir.

HERAKLES

Benim için sadece bir iş. Bu benim kaderim.

Yolculuğum daima sert ve güç yollardan oluşmuştur. 500

Her zaman Ares'in oğullarıyla dövüşmeye

Mecbur kaldım. Önce Lykaon

Sonra Kyknus, şimdi de üçüncüsü Diomedes;

Onun atlarıyla boy ölçüşmeye gidiyorum.

Hiç kimse Alkmene'nin oğlunun, 505

Düşmanları karşısında geri çekildiğini göremeyecektir.

(Admetos, sarayından saçları kesilmiş, siyah matem elbisesiyle çıkar; hizmetçiler onu takip ederler)

KORO BAŞI

İşte bu ülkenin kralı Admetos

Yalnız olarak sarayından çıkıyor.

ADMETOS

İyilikler dilerim, Zeus'un Perseus'un kanından gelen oğlu!

HERAKLES

Admetos, Tesalaya'nın kralı, ben de sana iyilikler dilerim. 510

ADMETOS

Keşke olabilsem. Benim iyiliğimi istediğini biliyorum.

HERAKLES

Bu saç traşınla sen neyi ima etmek istiyorsun?

ADMETOS

Bugün bir cenazeyi gömmek zorundayım.

HERAKLES

Dilerim, Tanrı bu felaketten çocuklarını uzak tutmuştur.

ADMETOS

Hayır, onlar değil, çocuklarım iyiler, içerdeler.

515

HERAKLES

Ölen babansa, ölmek için uygun bir yaşta sayılır.

ADMETOS

Hayır Herakles. Babam da, annem de yaşıyorlar.

HERAKLES

Ölen, yoksa karın Alkestis olmasın?

ADMETOS

Senin bu soruna ancak çift cevabım olabilir.

HERAKLES

Söylesene, Alkestis öldü mü yoksa hayatta mı?

520

ADMETOS

O hem yaşıyor hem yaşamıyor! Bu beni çok üzüyor.

HERAKLES

Doğrusu hiçbir şey anlamadım. Bilmece gibi konuşuyorsun.

ADMETOS

Onun kaderini, başına geleni bilmiyor musun?

HERAKLES

Biliyorum, senin yerine ölmeyi kabul etti.

ADMETOS

Bunu kabul ettikten sonra artık nasıl yaşayabilir?

525

HERAKLES

Karın için hemen ağlamaya başlama, sonucu bekle.

ADMETOS

Ölme sırası gelen ölür; ölmüş olan da artık yok demektir.

HERAKLES

Yaşamak ve yaşamamak iki farklı olgudur.

ADMETOS

Sen böyle bir kanıdasın Herakles, ben başka bir kanıda.

HERAKLES

Neden yas tutuyorsun, peki? Hangi dostun öldü? 530

ADMETOS

Bir kadın. Şimdi ondan söz ediyorduk seninle.

HERAKLES

Yabancı bir kadın mı, yoksa seninle kan bağı olan biri mi?

ADMETOS

Yabancı biri, ancak başka bir şekilde evimize bağlanmıştı.

HERAKLES

Peki, nasıl oluyor da senin evinde hayatını kaybediyor?

ADMETOS

Babası öldükten sonra burada yetim olarak yaşıyordu. 535

HERAKLES

Ah keşke,

Seni böyle bir üzüntü içinde bulmamış olsaydım.

ADMETOS

Anlamadım, bu sözünle ne söylemek istedin?

HERAKLES

Bir başka arkadaşın evinde misafir kalacağım.

ADMETOS

Hayır, imkânsız, beni böyle bir üzüntüye sokamazsın!

HERAKLES

Yas tutulan bir evde misafir kalmak can sıkıcıdır. 540

ADMETOS

Ölen ölmüştür. Hadi, gir içeri.

HERAKLES

Gözyaşı döken dostların yanında yiyip içmek doğru değil.

ADMETOS

Misafir odaları ayrıdır, seni orada ağırlarız.

HERAKLES

Sana sonsuz teşekkür ederim ama bırak gideyim.

ADMETOS

Hayır olmaz, başka birinin evine gidemezsin. 545

(Bir görevliye)

Beraber git, ona misafir odalarımızdan birini aç.
Oradaki görevlilere söyle, bol yemek hazırlasınlar.
Avlunun kapılarını da iyi kapatsınlar.

Misafirlerimiz yemek yerken

Ağlamalarımızı, sızlamalarımızı duyup üzülmessinler. 550

(Herakles, görevli yanında, misafirhaneye gitmek üzere çıkar)

KORO BAŞI

Ne yapıyorsun, Admetos? Bu kadar kötü bir zamanında
Nasıl böyle misafirperver olabiliyorsun? Delirdin mi sen?

ADMETOS

Bana gelmiş misafiri, evimden ve şehrimizden
Geri çevirseydim beni beğenir miydin? Şüphesiz hayır.
Hem onu reddetseydim acım daha mı azalacaktı sanki? 555
Üstelik misafirperverlikte kusur etmiş olurum.
Evimizin adı misafir sevmez bir ev olarak çıksaydı
Bu, mevcut üzüntüme eklenen başka bir üzüntü olurdu.
Argos'un çorak arazisine her gittiğimde
Ondan çok iyi bir misafirperverlik görmüşümdür. 560

KORO BAŞI

O, dediğin gibi, senin dostun olarak buraya gelmişse,
Peki, sen niçin ondan başına gelen bu felaketi gizledin?

ADMETOS

Benim bu acımdan herhangi bir şekilde bilgisi olsaydı,
Bu eve asla adımını bile atmazdı. İnaniyorum ki
Bazı insanlar benim bu davranışımı delice bulacak 565
Ve beni ayıplayacaklardır; ancak benim evim,
Misafirleri geri çevirmeyi, onları gücendirmeyi bilmez.
(Saraya girer)

3. STASİMON (568-605)

1. Deyiş

KORO

Cömert adamın daima her tür misafiri ağırladığı ev,
 Sihirli lir sanatçısı Apollon da 570
 Senin çatının altında yaşamaya razı oldu.
 O burada
 Sizin çobanınız olmaya katlandı.
 Ve dik yamaçlardaki 575
 Hayvanlarınızı otlatmak için
 Sürinks²¹ ile düğün şarkıları çaldı.

1. Karşı Deyiş

KORO

Müzikle coşmuş benekli sırtlanlar onlarla birlikteydi.
 Ateş sarısı renkte aslan sürüsü Othris ormanı vadisini
 Terk edip onların yanlarına geldiler. 580
 Apollon gitarını almış,
 Yüksek tepeli çam ağaçları arasında
 Çevik hareketlerle sevinç içinde
 Rengârenk benekli geyiklerle dans ediyordu. 585

2. Deyiş

İşte bu yüzden Admetos'un
 Berrak sulu Boibe gölünün
 Yanındaki evi
 Koyun sürüleriyle doldu. 590
 Onun ekin tarlaları ve otlaklarının
 Uçsuz bucaksızlığı atların gece menzilinde sona erer.
 Onun hükmettiği yerler, Molos dağlarından batıya
 Ve doğuda Ege kıyılarının koysuz kıyılarından
 Polion dağlarına kadar uzanır. 595

2. Karşı Deyiş

Ve şimdi o, evinin kapısını açtı.

21. Sürinks (Syrinx): Eşit uzunlukta kesilmiş sazlardan yapılmış çoban flütü.

Evde daha biraz önce ölmüş olan
Sevgili karısının kaybına ağlamasına rağmen
Gelen misafirini nemli gözlerle karşıladı. Çünkü 600
Soylu bir ruh başkalarının düşüncelerine saygı gösterir.
Soylular yüksek bilgeliğe miras olarak sahip olurlar.
Bu dindar adamın bir gün mutlu olacağına,
İçimde güçlü bir inanç var. Ona hayranlık duyuyorum. 605

4. EPİSOD (606-961)

*Cenaze alayı: Önde Admetos, ardında Alkestis'in cesedi-
ni bir sedyede taşıyan hizmetçiler ve arkalarında cenaz-
eye katılanlar saraydan çıkarlar. Hepsi yas kıyafetleri
içindedir ve ellerinde ölü için zengin giyecekler vardır.*

ADMETOS

Burada hazır bulunan yardımsever Ferai halkı,
Artık hiçbir şey hissetmeyen cesedi, hizmetçiler mezara
Ve odun yığınının götürmek için omuzlarında taşıyorlar.

Ananelerimize göre, artık son seyahatini

Yapmakta olan ölüyü selamlamalısınız! 610

*(Sağdan yaşlı Feres, yanındaki hizmetlilerle birlikte,
Alkestis'i uğurlamak için sahneye girer.)*

KORO

İşte orada bitkin ayaklarını sürüyerek yürüyen
Yaşlı babanı görüyorum ve onunla birlikte ellerinde
Alkestis için giyecek taşıyan hizmetçiler yürüyor.

FERES

Oğlum, acı gününde sana destek olmak için geldim.

Kaybettiğin karın soylu, mükemmel bir kadındı, 615

Buna kimse itiraz edemez. Ancak ne kadar güç olursa olsun

Bu darbelere dayanmak gerekir. Al bu giyecekleri,

Yerin altına giderken ona eşlik etsin.

Onun cansız bedenine saygı göstermek gerekir

Çünkü oğlum, o seni kurtarmak için öldü. 620

Bu yaşlı günlerimde sensiz kalarak,

Beni kederler içinde perişan olmaktan kurtardı.

Onun hayatı diğer kadınlar için parlak bir örnektir.

Ne kadar soylu bir davranış, ne kadar büyük bir cesaret...

Oğlumu ve bizi felaketten kurtaran kadın, elveda! 625

Hades'in yurdunda mutluluk seninle olsun. İnancım o ki,

Biz ölümlülere yalnız bu tür evlilikler yarar getirir.

Aksi halde asla bir evlilik yapmaya değmezdi.

ADMETOS

Seni bu cenaze merasimine davet etmedim ben.

Burada senin varlığını hiç hoş karşılamıyorum. 630

Getirdiğin elbiseleri kesinlikle giymeyecek.

Gömülmek için senin armağanlarına ihtiyacı yok onun.

Ben ölüm tehlikesi yaşarken kederlenmen gerekirdi.

Ama sen yaşlı olduğun halde kenara çekilip, genç birinin ölmesine izin verdin.

Şimdi de onun ölümü için ağlayıp yakınmaya gelmişsin. 635

Sen benim gerçek babam değil miydin?

Ya o, annem denen kişi, benim annem değil miydi?

Yoksa bir köle kadının kanından gelip

Karının göğsüne gizlice konulan bir çocuk muydum?

Bu olayda nasıl biri olduğunuzu gösterdiniz. 640

Artık kendimi senin oğlun olarak kabul etmiyorum.

Gerçekten, korkaklıkta herkesi geçtin.

Ömrünün sonuna geldiğin halde

Kendi evladın için ölmek cesaretini gösteremedin.

Bu işi ona bıraktınız. Oysa o bir yabancı değil, 645

Haklı olarak annem ve babam kadar bana yakın bir kadın.

Oysa kendi oğlun için ölümü göze almak

Senin için kesinlikle çok onurlu bir seçim olacaktı.

Zaten bundan sonraki ömrün için

Çok az zamanın kalmıştı. Böylece ben ve o, 650

Biz ikimiz, gelecekteki ömrümüzü birlikte yaşayacak

Ben böyle dertlerimle yalnız kalıp ağlayıp sızlamayacaktım

Sen yaşanabilecek tüm mutlulukları yaşamış biriydın;

Çok genç yaşta güç kudret ve yetki sahibiydin.

Bu sarayı miras bırakacak benim gibi bir oğlun vardı. 655

Çocuksuz ölmek ve senden sonra kimsesiz kalacak evinin

Başkaları tarafından yağma edilmesi tehlikesi de yoktu.

Benim için, yaşlılığında sana bakmadığımı, seni ölüme terk ettiğimi de söyleyemezsin.

Sana her zaman gereken saygıyı gösterdim. 660

Sen de annem de bunun için bana teşekkür borçlusunuz.
 Şimdi sen git de, sana yaşlılık günlerinde bakacak,
 Ölümünden sonra da seni kefene sarıp
 Cesedini ölü törene hazırlayacak çocuklar yap.
 Kesinlikle ben bu ellerimle seni mezara gömmeyeceğim.⁶⁶⁵
 Çünkü sana göre ben ölüyüm, gün ışığını görebilmeyi
 Beni kurtaran başka birine borçluyum, bu nedenle onun
 Oğlu sayıyorum kendimi, yaşlılığında ona bakacağım.
 Yaşlıların uzun hayatlarından, yaşlılıktan şikâyet ettiklerinde
 Ölümü istemeleri tamamen yalandır, ikiyüzlülüktür. ⁶⁷⁰
 Çünkü ölüm yaklaştığında hiçbiri ölümü istemez,
 O dönemde ihtiyarlık onlara hiç de yük olarak gelmez...

KORO

Yeter: Şu andaki acı yeterince büyük zaten,
 Babanın kalbini daha fazla kırma, oğlum!

FERES

Oğlum, sen o aşağılayıcı sözleri kime söylüyorsun, ⁶⁷⁵
 Lidyalı ya da Frigyalı bir kölene mi?
 Sen benim, gerçek bir Tesalyalı babadan gelme
 Özgür bir adam olduğumu bilmiyor musun?
 Hakaretlerini çok ileri götürüyorsun, genç biri olarak
 Bize savurduğun bu incitici kötü sözlerden sonra çekip
 gidemezsin. ⁶⁸⁰
 Seni bu sarayın gelecekteki efendisi olarak yetiştirdim.
 Seni büyüttüm ama senin için ölmek zorunluluğum yok.
 Çünkü babaların çocukları için ölmelerine ilişkin,
 Atalarımın gelen bir kural yok; tüm Yunanistan'da da yok.
 Sen iyi ya da kötü kendi alınyazınla dünyaya geldin, ⁶⁸⁵
 Bizden aldıkların ne varsa yalnızca sana aittir.
 Birçok şeye hâkimsin, daha sonra zengin geniş arazileri
 Bir gün sana bırakacağım, babamdan bana kaldığı gibi.
 Ben sana hangi haksızlığı yaptım? Neyi elinden aldım?
 Benim için ölmediğin gibi, ben de senin için ölmeyeyim!⁶⁹⁰
 Senin yaşamayı sevdiğin kadar babanın sevmediğini mi
 sanıyorsun?

Yeraltında geçecek zaman bence gerçekten uzun,
 Oysa yeryüzünde yaşam kısa, bu nedenle de tatlı.
 Sen bütün gücünle ahlaksızca kendini ölüme karşı korudun
 Yaşamak için hile yaparak karının ölmesine izin verdin. 695
 Senin için ölen o nazik kadın senden üstün olduğu halde,
 Şimdi de durmuş, benim korkak bir karaktere
 Sahip olduğumdan söz ediyorsun sen sefil adam!
 Eğer senin için her karını sırayla ölmeye ikna edebilirsen
 Hiç ölmemek için akıllıca bir yol bulmuşsun demektir. 700
 Sen kendin sahtekâr korkağın biriyken bir de,
 Bunu yapmak istemeyen sevdiklerine hakaret mi ediyorsun?
 Sus! Bana bak, sen kendi hayatını ne kadar seviyorsan
 Herkes de senin kadar sever. Bize hakarete kalkışırsan,
 Bil ki kendin için o kadar çok haklı hakaret işitirsin. 705

KORO BAŞI

Bak, şu anda ve daha önce yaptığın hakaretler çok fazla!
 Bak ihtiyar, sen de oğluna sövüp saymaktan vazgeç artık!

ADMETOS

Hayır devam et. Benim de söyleyeceklerim var.
 Gerçekle yüzleşemiyorsan, beni incitmeyi denememelisin.

FERES

Senin yerine ölseydim, daha fazlasını yapmış olacaktım.710

ADMETOS

Genç ölmekle ihtiyar olarak ölmek, sence aynı şeyler mi?

FERES

Yaşamak için dünyaya bir kez geliyoruz, iki kez değil.

ADMETOS

Zeus'tan daha fazla yaşamayı dilerim.

FERES

Biz sana hiç acı çektirmedik, niçin bize lanet okuyorsun?

ADMETOS

Uzun bir hayat tutkunun olduğunu fark ediyorum. 715

FERES

Ama bu ölünün senin yerini almasını kendin seçmedin mi?

ADMETOS

Bu sefillik senin korkaklığının kanıtıdır.

FERES

Onun ölümü benim yerime olmadı, bunu söyleyemezsin.

ADMETOS

Ah ah!

Bana ihtiyacın olacağı bir gün olur umarım.

FERES

Birçok kadına kur yap ki, senin için ölenler fazla olsun. 720

ADMETOS

Bu, senin için utanç verici bir şey, ölmek istemeyen sensin.

FERES

Tanrının ışığından vazgeçmek zor, hayat hepimiz için tatlı.

ADMETOS

Erkekliğe yakışmayan, korkak bir karakterin var senin.

FERES

Benim gibi yaşlı birinin mezara girmesine sevinmemelisin.

ADMETOS

Yine de öleceksin, öldüğünde de kötü bir şöhretin olacak. 725

FERES

Ölümümün ardından kötü konuşulması umurumda değil.

ADMETOS

Bakın hele, ihtiyarlıkta insan ne kadar da utanmaz oluyor.

FERES

(*Alkestis'in ölüsünü işaretle*)

O utanmaz değildi tabii. Sadece aptalın biriydi!

ADMETOS

Defol buradan. Bırak da bu ölüyü rahat gömeyim!

FERES

Gidiyorum. Onun katili sensin, onu sen gömeceksin 730

Onun akrabalarına hesap vermek zorunda olacaksın.

Akostos, kız kardeşinin öcünü senden almaya kalkmazsa

Gerçekten adam değil demektir.

(*Feres, maiyetiyle birlikte yavaş yavaş Admetos'un yanından uzaklaşır*)

ADMETOS

Sen ve seninle yaşayan kadın, benden uzak olun.
 Bir oğlunuz varsa da, evlatsız olarak ihtiyarlayın, 735
 Bunu hak ettiniz. Artık benimle aynı çatı altında
 Olmayacaksınız; ailemi reddetmiş olduğumu
 Herkese duyurmam gerekirse, onu da yaparım.

(Cenaze törenine katılanlara)

Bize gelince, şimdi bu acı dolu görevi yapmamız gerekiyor
 Hadi gidelim, onu odun yığınının üstüne koyalım. 740

(Cenaze alayı uzaklaşırken)

KORO

Ey, cesareti tartışılmaz asil ve benzersiz kadın
 Elveda sana! İyilikle ve dostlukla karşılaşın seni
 Yeraltı Tanrısı Hermes ve Hades!
 Eğer orada da erdemli olmak ödüllendiriliyorsa 745
 Hakkın olan ödülü ve Hades'in eşinin yanında yerini al.

(Sahne kısa bir süre boş kaldıktan sonra, Herakles'i
 içeriye götüren Hizmetçi saraydan çıkar)

HİZMETÇİ

Daha önce çeşitli ülkelerden birçok misafirin,
 Admetos'un evine geldiğini gördüm;
 Onlara yemekler yapıp hizmet ettim. Ama bu evde
 Böyle terbiyesiz bir misafirle asla karşılaşmadım. 750

Önce, Efendimizi yaslı görmesine rağmen
 Kapılardan geçip eve girmeye cesaret etti.
 Sonra felaketimizi bildiği halde, sunduğumuz yiyecekleri
 Ses çıkarmadan kabul edeceği yerde, getiremediğimiz
 Bir şey olunca bulup getirmemiz için bizi azarladı. 755

Eline sarmaşık ağacından yapılmış bir büyük kupa aldı.
 Su karıştırılmamış siyah şarabı doldurup
 Şarabın ateşi kendisini ısıtana kadar hepsini içti.
 Başına mersin dallarından bir çelenk koyarak
 Yanlış tonlarda iki melodiyi haykırdığı duyuldu. 760

Admetos'un evindeki üzüntü dolu ortamla hiç ilgilenmiyor
 Biz hizmetçiler hanımımız için ağlarken o şarkı söylüyordu.

Ama yine de misafirimize gözyaşlarımızı gösteremiyorduk
Çünkü Admetos'un emri böyleydi bizlere.

Ve şimdi ben evde böyle bir düzenbazı, 765

Azılı bir haydudu ağırlamaya uğraşırken
Arkasından ağladığım hanımım, bana olduğu kadar
Bütün hizmetçiler için de bir anne olan o kadın,
Evini terk edip gitti. Ne mezarına kadar gidebildim
Ne de elimi kendisine son defa uzatabildim. 770

O, Efendimiz kızdığında onu sakinleştirerek bizi korurdu.
Ev yas içindeyken bu adama kızmaya hakkım yok mu?

*(Herakles başında defne çelenk, elinde bir kupa ile saray-
dan çıkar)*

HERAKLES

Hey sen, buraya bak. Niçin böyle endişeli görünüyorsun?

Hizmetçi, misafirlere somurtkan değil,

Tam tersine sevecen bir kalple, neşeli davranmalı. 775

Efendinin bir dostunun geldiğini görüyorsun,
Kalbinde yabancılara karşı nefret taşıdığın için
Suratını asmış kaşlarını çatmış öyle duruyorsun
Buraya gel bakayım. Aklını başına topla!

Sen insan hayatı hakkında ne biliyorsun? 780

Sanırım nasıl olduğu hakkında hiçbir şey...

Şimdi dinle beni! Bütün insanlar ölmek zorunda.

Hiç kimse ölümsüz değildir. Hiçbir insan

Ertesi gün yaşayıp yaşamayacağını bilemez.

Çünkü kaderin nasıl gelişeceği bilinmez. 785

Bu öğrenilemez, bunun bir yolu, sanatı yoktur.

Şimdi artık bunu benden duydun ve öğrendin,

Ferah ol, ye iç, yaşadığın her an, her gün

Yalnızca senindir; gerisini kaderim diye düşün.

İnsanlara hep dostça davranan Tanrıça Küpris'e²¹ de 790

Saygını eksik etme, çünkü o iyiliksever bir tanrıçadır.

21. *Küpris (Kypri)*: Yunancada 'Kıbrıslı' anlamındaki bu kelime, Kıbrıslı doğumlu olmasından ötürü Afrodit'e verilen adlardan biridir.

Diğer bütün kaygılarını bir tarafa bırak, söylediklerimi dinle,
Tabii dediklerim sana doğru geliyorsa, bence hepsi doğru.

Bu aşırıya kaçmış üzüntüyü bir yana bırakıp

Beraber içki içebilir miyiz? Kadehlerin dolup boşalması, 795

Şu anki sıkıntılı ve üzgün durumundan

Seni büyük bir hızla uzaklaştıracığına inanıyorum.

Ölümlü olanın düşüncelerinin de

Ölümlü olması gerekir.

Çünkü çatık kaşlı asık suratlı insanların tümü

800

Böyle yaşadıkları sürece, benim düşünceme göre,

Hayatları gerçek bir hayat değil, aksine tam bir işkencedir.

HİZMETÇİ

Bunların hepsini biliyoruz. Ancak şu anki durumumuz

İçki içmek ve eğlenmeyi hiç kaldırmaz.

HERAKLES

Ölen kadın bir yabancıydı; o kadar üzölmeye değmez. 805

Çünkü bu evin gerçek sahibi olan hâlâ yaşamakta.

HİZMETÇİ

Yaşamakta mı? Bu evdeki felaketten haberiniz yok mu sizin?

HERAKLES

Haberim var, eğer efendin bana yalan söylemediyse.

HİZMETÇİ

Bizim efendi çok misafirperverdir, hem de çok fazla...

HERAKLES

Yabancı bir ölü için rahatım kaçsın mı istiyorsun?

810

HİZMETÇİ

Elbette bizim için çok yabancıydı, oldukça yabancı biriydi.

HERAKLES

Yoksa Admetos benden bir sıkıntısını mı gizledi?

HİZMETÇİ

Rahatsız olmayın. Efendimizin her sıkıntısı bizi ilgilendirir.

HERAKLES

Sözlerinden başkasının acısından söz edildiği anlaşılmıyor.

HİZMETÇİ

Öyle olsaydı senin içki merakın beni sinirlendirmezdi. 815

HERAKLES

Ev sahipleri durumlarını benden gizlediler demek?

HİZMETÇİ

Sen eve misafir olarak yanlış zamanda geldin.

Çünkü hepimiz yastaydık. Üstümdeki siyah elbiseyi

Ve kesilmiş saçımı görüyorsun.

HERAKLES

Peki, ölen kim?

Çocuklarından biri mi, ya da yaşlı babası mı?

820

HİZMETÇİ

Hayır, Admetos'un eşi öldü; onun yasını tutuyoruz.

HERAKLES

Ne diyorsun? Buna rağmen beni ağrlamakla uğraştınız ha?

HİZMETÇİ

Öyle oldu, Efendim seni evinden geri göndermeye utandı.

HERAKLES

Ah, ah talihsiz adam. Nasıl bir eş kaybettin!

HİZMETÇİ

Bütün hepimiz yıkıldık, yok olduk, yalnızca o değil.

825

HERAKLES

Tabii, onu gözleri yaşlı, saçları traşlı

Ve üzgün ifadeli yüzünü görünce anlamıştım; ancak

Bana, bir tanıdığının cenazesine gömeceğini söyledi.

İstemeyerek de olsa bu evin eşliğini atladım ve

Bu misafirperver adamın evinde,

830

O bu kadar büyük acı çekerken ölçsüzce içmeye başladım.

Ve hâlâ içiyorum, başımdaki bu çelenkle... Fakat sen bana,

Evde böyle bir felaketin olduğundan hiç söz etmedin.

Nereye gömdü eşini? Nerede bulabilirim onu?

HİZMETÇİ

Larissa'ya giden yol boyunca ilerle,

835

Şehrin çıkışında yontma taştan bir mezar göreceksin.

(Saraya girer)

HERAKLES

Ey benim çok şeye dayanmış yüreğim, ey elim,

Tiryntoslu Alkmene'nin Zeus'tan olma bu
 Cesur oğlunun ne yapabileceğini göster herkese.
 Çünkü ölen bu soylu kadını, Alkestis'i kurtarmalı, 840
 Onu evine sağ salım geri getirmeliyim.
 Evet, Admestos'a bu iyilikseverliği yapmalıyım.
 Şimdi ölülerin siyah kıyafetli prensi Azrail'i
 gözetlemeye gideyim; sanırım onu mezar başında
 Kurbanın kanını içerken bulurum. 845

Pusu kurup üzerine sıçrayıp onu yakalar ve
 İki kolumla onu iyice sarıp hareketsiz bırakırsam,
 Kadını serbest bırakıp bana teslim edene kadar
 Artık onu kimse benim elimden alamaz.
 Eğer onu yakalamayı başaramazsam, yeraltına 850
 O gizli ülkeye inmek istiyorum, Doğa Tanrıçası
 Persefones ve Hades'in yanına, güneşsiz evlerine.
 Onlardan rica edersem, başına gelen dayanılmaz
 Felakete rağmen, beni evinden geri göndereceği yerde,
 Evine kabul eden ve felaketini benden gizleyen 855
 Bu soylu adamın kollarına tekrar teslim etmek için
 Alkestis'i kurtaracağıma kesin inanıyorum.
 Teselya ve Hellas'taki insanlar arasında böyle
 Misafirperver biri var mıdır? Olsa da, böyle
 Kötü bir adamı misafir ettiğini söyleyemeyecektir. 860
 (Herakles çıkar. Sahne yeniden boş kalır.)

KOMMOS (861-934)

Admetos arkasında koro ile görülür.

Cenaze alayı yavaş yavaş ilerler.

ADMETOS

Ah, yetim kalmış sarayın korkunç görünüşü!

Yazık bana, çok yazık! Ah, ah!

Nereye gitmeli? Nerede kalmalı? Ne demeli?

Neden ölemiyorum!

Gerçekten annem beni kötü bir talihle doğurmuş. 865

Ölüleri kıskanıyorum, onları özlüyorum.

Onların oturdukları evlere imreniyorum.
 Artık ne güneş ışığını görmek ne de
 Ayaklarımla toprağa basmak bana zevk veriyor.
 Azrail, işte böyle çok değerli bir rehineyi
 Benden çalıp aldı ve Hades'e teslim etti.

870

1. Deyiş

KORO

Devam et, yürü Admetos, evin içine gir!

ADMETOS

Ah, ah!

KORO

Çektiğin acılar yakınmana değer.

ADMETOS

Öyle, öyle.

KORO

Biliyorum, acılar içindesin, çok iyi biliyorum...

ADMETOS

Ah, ah...

KORO

Fakat bunun ölüye bir faydası yok.

875

ADMETOS

Ah, vah bana, yazık bana!.

KORO

Bir daha sevgili karısının yüzüne

Asla bakamamak ne büyük bir acıdır...

ADMETOS

Bana paramparça olan kalbimi hatırlattın.

Bir erkek için sadık karısını kaybetmekten daha büyük

Bir acı olabilir mi? Keşke onunla evlenmeseydim.

880

Keşke bu evde onunla birlikte yaşamasaydım.

Evlenmemiş ve çocuksuz olanlara gıpta ediyorum.

Yalnız olanların tek bir hayatları vardır,

Onların üzüntüleri katlanılabilen bir yükür.

Çocukların hastalıkları, ölümle boşalmış

885

Evlilik yatakları... Ne dayanılmaz bir manzaradır.

Oysa çocuk sahibi olmadan ve evlilik yapmadan
Bütün bir hayatı geçirmek ne rahat olabilir!

1. Karşı Deyiş

KORO

Kader, kader bu, kontrol altına alınamaz...

ADMETOS

Ah, ah!

KORO

Senin acılarının sonu gelmeyecek.

890

ADMETOS

Vah bana, vah bana!

KORO

Onları taşımak çok zor, ama yine de...

ADMETOS

Ah, oy aman!

KORO

... taşıyacaksın onları, ilk sen değilsin karısını....

ADMETOS

Vah bana, vah bana!

KORO

... kaybeden insan. Felaket bazen şeklini değiştirir
Ve kısa zamanda insanları ezip geçer.

ADMETOS

Ey uzun geçen yaslar, ey yeraltındaki sevgililer

İçin çekilen acılar, kederler!

Mezar çukuruna o mükemmel kadının yanına

Beni ölü olarak yatırmaya ne engel oldu?

Hades, bu birbirlerine sadık, bir yerine iki ruhu

900

Bir defada ele geçirmiş olacak ve onlar

Yeraltındaki cehennem suyunu birlikte geçmiş olacaktı.

2. Deyiş

KORO

Ailemden biri,

Çocuğunu ne yazık ki kaybetmişti.

Çocuk evde ölmüştü.

905

Onun tek çocuğuydu;
 Çocuksuz kalmış olmasına rağmen
 Acısını sabırla dirençle çekti,
 Giderek saçları beyazlamaya başladı,
 Ve hayatını böyle tamamladı. 910

(*Admetos sarayın önünde durur*)

ADMETOS

Ey eski evim, şimdi içeriye nasıl ayak basacağım?
 Kaderin terse döndüğü bu yerde nasıl yaşayacağım?
 Ah, ah! Aradaki fark ne kadar büyük:
 Pelion ormanından²² kesilmiş ladin meşalelerle 915

Ve düğün şarkılarıyla girmiştin buraya,
 Sevgili karımın elini tutarak;
 Ölen eşimle beni, arkamızdan coşku içindeki
 Gürültülü bir düğün alayı takip ediyor ve
 Soylu bir kana sahip ünlü ailelerden olan 920
 İkimizin evliliğini kutluyorlardı.

Oysa şimdi düğün şarkıları yerine feryatlar,
 Beyaz elbiseler yerine siyah matem elbiseleriyle
 Götürüyorlar beni evime
 Ve yalnız kaldığım evlilik yatağıma. 925

2. Karşı Str.

KORO

Mutlu şanslı bir kaderin içindeyken
 Hiç yaşayıp görmediğin böyle acılarla dolu
 Bir felaket geldi başına; ancak sen bundan
 Ruhunu ve hayatını kurtardın.
 Karın öldü, aranızdaki aşkı bırakıp gitti. 930
 Bunda tuhaf olan nedir?
 Ölüm, birçok erkeği
 Karısından ayrı düşürmüştür.

ADMETOS

Arkadaşlar, dışarıdan öyle görünmesine rağmen

22. Alkestis'in memleketi Iolkos'un kuzeyindeki Pelion Dağları, ormanlarıyla ünlüdür.

Bence karımın kaderi benimkinden daha iyi, 935
 Çünkü artık ona hiçbir acı ulaşamayacak,
 O bütün dertlerden tamamen kurtuldu.
 Ben ise, kesinlikle yaşamamam gerekirken,
 Daha acılı bir hayatı yaşamak için kaderden kaçtım
 Şimdi bunu çok iyi anlıyorum. 940
 Şimdi bu eve girmek için kendimi nasıl aşacağım?
 Kime selam verecek, kimden karşılık alacağım,
 Sevinçle eve dönüş mutluluğum nasıl gerçekleşecek?
 Karımın boş yatağını, onun oturduğu koltuğu,
 Evimde her yerin toz kaplamış olduğunu görünce 945
 Ve çocuklarım dizlerime kapanıp, ağlayarak
 Annelerini istedikleri, hizmetçiler kaybolan
 O çok sevdikleri hanımları için sızlandıkları zaman
 Yalnızlığım beni evden kaçmama neden olacak.
 Evin içi işte böyle; dışarıdaki durum ise, 950
 Tesalya düğünleri ve kadın toplantıları
 Beni korkutuyor: Çünkü karımın
 Oyun arkadaşlarını görmeye dayanamayacağım.
 Bana karşı olanlar benim için şöyle diyecekler:
 "Ölmeye cesareti olmayan, şu korkak adama bak, 955
 Alçakça, karısını kendisiyle takas edip onu ölüme gönderdi,
 Ve Hades'e gitmekten kurtuldu, kendini erkek sanıyor.
 Kendisi için ölmeyen, anne-babasından nefret ediyor"
 Bütün talihsizliğime rağmen böyle bir üne sahip olacağım.
 Arkadaşlar, böyle kötü bir itibar ve kötü bir ad ile 960
 Bundan sonraki hayatımı sürdürmek ne işime yarayacak?

4. STASİMON (962-1005)

1. Deyiş

KORO

Sanat tanrıçalarının arasında dolaştım
 Ve yükseklerle en yükseklerle çıktım
 Sayısız öğretileri karıştırdım

Ananke'den²³ daha güçlü bir şey bulamadım. 965
 Onun derdini giderecek ne
 Trakya tabletlerinde yazılı olan
 Orfes'in sözlerinde
 sihirli çareler vardı, ne de
 Foibos'un Asklepiadlara²⁴ 970
 Acı çeken insanlar için
 Verdiği şifalı bitkilerde ...

1. Karşı Str.

Altarlarına ve heykeline yaklaşılmayan
 Tek tanrıçadır zaruret tanrıçası Ananke
 Ve kurbanlarının sesini duymaz. 975
 Ey her şeye hükmeden tanrıça, hayatımı
 Bugüne kadar olandan daha acımasız etkileme.
 Çünkü Zeus bile kararlarını
 Senin onaylaman sonucu alır,
 Hatta Kalüb (Khalybes)²⁵ demiri bile 980
 Senin kuvvetin ile eğilir.
 Ve senin güçlü iraden hiçbir engel tanımaz.

2. Deyiş

Admetus, Tanrıça senin de ellerini
 O çözülmesi imkânsız prangalarıyla bağladı
 Katlanmalısın buna, 985
 Asla altta kalmamalısın.
 Ölüler gözyaşları ile
 Ölümün karanlığından ışığa geri getirilemezler.
 Tanrıların oğulları bile
 Ölümün karanlığında kaybolurlar. 990
 Yanımızdayken biz onu çok severdik
 Ölümünde de öyle kalacaktır.

23. *Ananke*: Yunan mitolojisinde ihtiyaç, zorunluluk ve kader Tanrıçası.

24. *Asklepion*, mitolojide hekimlik tanrısıdır. Onun adına kurulan sağlık merkezlerine de bu ad verilirdi (Bergama'daki gibi). Bu merkezlerde çalışan hekimlere *Asklepiad* denirdi.

25. *Khalybes*: Karadeniz'in doğu kıyı bölgesinde oturan halk. Demir-çelik üretme ve işleme yetenekleri ile ünlüydüler. *Chalybes*, "demir ticareti yapan Karadeniz sahil halkları" için genel bir Yunan terimiydi.

Bütün kadınların en soylu olanı
O kadınla sen evlenmeyi başarmıştın.

994

2. Karşı Str.

Eşinin mezarı diğer ölülerin yattığı yerler gibi
Sıradan bir yer olmamalı, aksine Tanrılara layık
Görenler için saygın, dini bir yer olmalı
Yoldan geçenler durup şöyle desinler:
"Burada kocası için ölen kadın yatıyor.
Artık o kutsanmış bir azizedir;
Selam sana Tanrıça, bize rahmetini esirgeme."
O, işte böyle sözlerle anılıp selamlanacaktır.

1005

EKSODOS (1006-1163)

KORO BAŞI

Alkmenos'un oğlu Admetos, görünen o ki
Evine doğru geliyor.

(Herakles, eliyle örtülü bir kadını tutarak görünür)

HERAKLES

Bir dostla açık açık konuşmak gerek, Admetos,
İnsan susarak kalbindeki serzenişleri saklamamalı.
Acılarına katılarak senin yanında olmak, 1010
Kendimi bir arkadaş olarak kanıtlamak istemiştim.
Ama sen, ölen kişinin karın olduğunu bana söylemedin.
Sanki yabancı birinin matemi içindeymişsin gibi,
Beni evine bir misafir olarak kabul edip ağırladın.
Senin o felaket yaşanan evinde başıma 1015
Çelenk taktım ve tanrılara içkiler sundum.
Sana kırgınım, evet, kırgınım bu yanlış tavrın için.
Ancak böyle bir acı içindeyken seni üzmem istemiyorum.
Ama neden geri geldim, buraya döndüm,
Onu söylemek istiyorum. Bu kadını al, ben 1020
Bistonların kralını yendikten sonra
Trakya atlarıyla geri dönünceye kadar benim için sakla.
Fakat tanrı korusun, bana bir şey olursa,

-Eve geri dönmek en büyük isteğimdir-
 Onu sana evinde hizmetçi olarak veriyorum.
 Büyük çabalar sonunda ele geçirdim onu. 1025
 Herkese açık bir yarış düzenleyen adamlara rastladım
 Atletlere layık bir meydan okuma yarışıydı.
 Bu kadını orada başarı ödülü olarak kazandım
 Kolay yarışlarda galip gelenler at kazandılar.
 Daha zor, yumruk dövüşü, güreş gibi 1030
 Yarışlarda galip gelenler sığır kazandılar.
 En son yarıştaki ödül bu kadındı. Oradaydım.
 Kazandıktan sonra bu muhteşem ödülü reddetmek
 Benim için utanç verici bir şey olacaktı tabii...
 Şimdi bu kadına bakmak senin sorumluluğunda.
 Çalınmış bir şey değil, çabalarımın bedelidir. 1035
 Belki zamanla sen de beni övgüye layık görürsün.

ADMETOS

Kesinlikle, ne seni küçümsediğim için, ne de bana karşı bir
 kinin olduğu için
 Talihsiz karımın ölümünü senden sakladım.
 Eğer sen başka bir dostuna gitmek zorunda kalsaydın
 Üzüntüme bir üzüntü daha eklenecekti. 1940
 Zaten kendi felaketime yeterince ağılıyordum.
 Ancak senden rica ediyorum Herakles, eğer mümkünse
 Şu kadının korunmasını, acısı benimkinden daha az olan
 Başka bir Tesalyalı'dan iste. Feraî'de çok tanıdığın
 Vardır senin. Acılarımı bana hatırlatma n'olur! 1045
 Onu evin içinde gördükçe, gözyaşlarımı tutamayacağım;
 Benim ıstırabıma yeni ıstıraplar ekleme. Çünkü
 Zaten yeterinden fazla sıkıntı ve üzüntü içindeyim!
 Hem bu evde bir genç kadın nerede kalabilir?
 Kıyafetinden anlaşıldığına göre genç bir kadın o. 1050
 Evin içinde erkeklerle birlikte kalabilecek mi?
 Evdeki bu kadar genç erkekle ilişkileri nasıl olacak?
 Genç insan, Herakles, kontrol altında kolay tutulamaz.
 Bu uyarıyı senin iyiliğin için yapıyorum.

Yoksa onu Alkestis'in odasını mı yerleştirmeliyim? 1055
 Ama ona, başkasının yatağını kullan nasıl diyebilirim?
 O zaman da çifte siteme uğrayacağımdan korkuyorum.
 Halkım beni, kurtarıcıma ihanet edip, başka bir kadının
 Kolları arasında vakit geçirdiğimi sanıp suçlayacak,
 Sonra ölen karım, o benim saygımı hak etmiş biridir, 1060
 Onun hatırasına çok dikkat etmek zorundayım.
 Sana gelince kadın, her kimsen, boyun, şeklin
 Aynı Alkestis'e benziyor; onun yapısında birisin.
 Ah! Tanrı aşkı için bu kadını gözümün önünden al götür.
 Kaderin sillesini yemiş biriym, daha fazla üzme beni! 1065
 Ona baktığımda kendi karımı gördüğümü sanıyorum,
 Kalbimi alt üst ediyor, gözlerim yaşlarla doluyor.
 Şimdi acımın büyüklüğünü daha iyi fark ediyorum.

KORO BAŞI

Doğrusu, bu benzerliği ben de hiç beğenmedim. 1070
 Ancak tanrının sana uygun gördüğüne katlanmalısın.

HERAKLES

Ah, keşke karını geri getirmek, onu yeraltı ülkesinden
 Dışarıya çıkarıp tekrar aydınlığa kavuşturmak,
 Sana bu iyiliği yapmak için gücüm olsa.

ADMETOS

Bunu istediğini açıkça görüyorum. Ama neye yarayacak? 1075
 Ölenin geri gelmesi mümkün değildir ki.

HERAKLES

Böyle aşırı endişelere kapılma, sabırlı ol, Admetos.

ADMETOS

Konuşmak, acıya dayanmaktan daha kolaydır tabii.

HERAKLES

Hep böyle sızlanmaktan ne kazancın olacak?

ADMETOS

Ben de biliyorum bunu, ancak içimdeki kuvvetli dürtüyü
 yenemiyorum. 1080

HERAKLES

Evet, haklısın sevilen bir ölü hep gözyaşları ile anılır.

ADMETOS

Onun ölümü beni yıktı. Söyleyebileceğim bu kadar...

HERAKLES

Çok iyi bir kadını kaybettin, kim inkâr edebilir?

ADMETOS

Öyle, artık yaşamaktan hiç zevk alamıyorum.

HERAKLES

Zaman acını hafifletecektir, acın henüz çok taze. 1085

ADMETOS

Eğer zaman ölmek anlamına gelirse, bunu söyleyebilirsin.

HERAKLES

Bir kadın ve yeni bir evlilik senin üzüntülerini giderecektir.

ADMETOS

Sus! Ne söylüyorsun öyle? Senden bunu beklemezdim.

HERAKLES

Ne? Hiç evlenmeyecek misin? Yatağın boş mu kalacak?

ADMETOS

Asla, kimse yatağımı benimle paylaşmayacak. 1090

HERAKLES

Bunun ölen eşine bir yararı olacağını mı sanıyorsun?

ADMETOS

Anısına saygı duymak zorundayım, o nerede olursa olsun.

HERAKLES

Doğrusu aferin! Ancak çılgınlığa çağrı yapıyorsun adeta!

ADMETOS

Sen beni bir daha asla damat olarak göremeyeceksin.

HERAKLES

Eşine olan bu bağlılığını çok övgüye değer buluyorum. 1095

ADMETOS

Onun ölüsüne bile ihanet edersem, ölmeyi tercih ederim.

HERAKLES

O halde kadını bu saygın evine kabul et şimdi.

ADMETOS

Olmaz, Zeus üzerine sana yalvarırım, yapamam.

HERAKLES

Eğer yapmazsan, kesinlikle bir hata işlemiş olacaksın.

ADMETOS

Yaparsam, büyük bir dert kalbimi kemirip bitirecek. 1100

HERAKLES

Evet, de Admetos; kim bilir belki de senin bu iyiliğini öder.

ADMETOS

Ah, keşke bunu o yarışmada kazanmamış olsaydın!

HERAKLES

Benim kazandığım zafer senin de zaferin sayılır.

ADMETOS

Tabii haklısın ama yine de kadın buradan gitmeli.

HERAKLES

Gerekirse gider ama gerekiyor mu bir denesen derim. 1105

ADMETOS

Bana kızmayacaksan eğer, hemen gitmeli buradan.

HERAKLES

İnan ki bunda sebepsiz yere ısrar etmiyorum.

ADMETOS

Peki, kazandın. Ama bil ki yaptığın hoşnut etmedi beni.

HERAKLES

Sonunda bize minnettar kalacaksın. İnan bana.

ADMETOS (*Hizmetçilere*)

Onu içeri götürün; madem onu eve almak zorundayız. 1110

HERAKLES

Kadını senin hizmetçilerinin eline bırakmak istemiyorum.

ADMETOS

O halde, istersen onu sen kendin götür içeriye.

HERAKLES

Hayır, onu yalnızca senin ellerine vermek istiyorum.

ADMETOS

Ona dokunamam, içeriye kendi serbestçe gidebilir.

HERAKLES

Onu güvenle yalnızca senin sağ eline teslim ederim. 1115

ADMETOS

Yapmak istemediğim şeye zorluyorsun beni ama.

HERAKLES

Uzak durma, hadi bu yabancıya uzat elini, dokun ona.

ADMETOS (*Kadına bakmayarak*)

Peki, uzatıyorum; Medusa'nın²⁶ kafasını keser gibi...

HERAKLES

Tuttun mu ellerini?

ADMETOS

Evet tuttum.

HERAKLES

Sıkı tut; gelecekte, herkese

Zeus'un oğlunu soylu misafirin olarak duyuracaksın. 1120

(*Herakles kadının örtüsünü kaldırır. Alkestis görünür*)

Şimdi ona iyi bak, herhangi bir şekilde karına benziyorsa

Gönül rahatlığıyla üzüntülerin uçup gitsin.

ADMETOS

Ey tanrım, ne söyleyebilirim? Beklenmedik bir mucize!

Burada gördüğüm gerçekten benim karım mı?

Yoksa, alaycı bir tanrı beni sevindirerek şaşırtıyor mu? 1125

HERAKLES

Kesinlikle değil! Karşında karını görüyorsun.

ADMETOS

Sakın yeraltından gelen bir hayalet olmasın!

HERAKLES

Sen beni büyücü mü sanıyorsun?

ADMETOS

Gerçekten de, gömdüğüm karımı mı görüyorum şimdi?

HERAKLES

Kesin o. Mutluluğundan şüphelenmen beni şaşırtmıyor. 1130

ADMETOS

Karım olarak ona hayattaki gibi dokunabilir, onunla

konuşabilir miyim?

HERAKLES

Konuş. Nasıl istiyorsan öyle davran, hiç çekinme...

26. Yunan mitolojisinde baktığı kişileri taşla çeviren, Zeus'un oğullarından Perseus tarafından başı kesilerek öldürülen mitolojik dev yaratık

ADMETOS

Oh, gözlerinle bedeninle sensin sevgili karıcığım!
Seni bir daha asla görmeyeceğimi sanırken tekrar benimsin.

HERAKLES

Evet. Artık senin o. Tanrıların kıskançlığı uzak olsun. 1135

ADMETOS

Ey yüce Zeus'un soylu oğlu, mutlu ol, seni yetiştiren baban
Korusun seni; sen tek başına evime yeniden hayat verdin.
Peki, onu yeraltından dünyaya, gün ışığına nasıl getirdin?

HERAKLES

Yeraltındaki güçlerle mücadele ederek. 1140

ADMETOS

Söylesene, Azrail ile bu mücadeleyi nerede, nasıl yaptın?

HERAKLES

Mezarının yanında pusu kurdum, ellerimle yakaladım onu.

ADMETOS

Peki, karım niçin bir şey söylemeden öyle suskun duruyor?

HERAKLES

Yeraltı tanrıları onu günahlarından arındırmadan,

Ve ayrıca da üç gün geçmeden önce, bil ki 1145

Onun yeniden konuşmasını işitemeyeceksin.

Onu evine al ve gelecek misafirlerinle

Soylu, saygın bir adam gibi yaşa Admetos.

Ben, Sthenelos'un oğlu,

Kral için bana verilen işi yerine getirmeye gidiyorum. 1150

ADMETOS

Gitme. Burada bizimle kal, evimizde bizimle yaşa.

HERAKLES

Belki başka bir zaman. Şimdi acele etmeliyim.

(Uzaklaşır)

ADMETOS

Güle güle... Dilerim çabuk geri dönersin.

(Herakles çıkar . Admetos Koro'ya dönerek)

Tüm şehirlere ve krallığımda yaşayanlara emrimdir:

Bu mutlu olayı kutlamak için eğlenceler yapılsın 1155

Altarlardan sığır et kokuları yayılsın, dualar okunsun!
Çünkü biz bugün geçmiş i mutlu bir gelecekle değıştirdik.
Çok, pek çok mutluyum, bunu inkâr edemem.

(*Alkestis'in elinden tutarak saraya girer.*

Koro sahneden çıkarken)

KORO BAŞI²⁷

Tanrıs al güçlerin birçok çeşidi vardır
Umulmadık birçok şeyi yapmaya güçleri yeter. 1160
Beklediğimiz şeyler sonuçlanmaz,
Yerine beklenilmeyen bir yol bulurlar.
İşte bu olay da böyle sana eriyor.

SON

03.08.2018

Yılmaz Onay'ın çevirisi *Helena*'da:

Tanrısallık bazı biçimlerde gösterir kendini.

Kimse farkında bile değildir.

Düşlediklerimiz, gerçekleşmeyiverir.

Oysa Tanrı için pekâlâ mümkündür, bize imkânsız görünen.

Burada da öyle olmadı mı zaten!

*

Güngör Dilmen'in'in çevirisi *Bakkhalar*'da:

Tanrılar değışik biçimlerde

karışıyor insan yaşamına:

Olmasını beklediğin olmuyor,

ummadığın başına geliyor.

Bu öykü de işte böyle sona eriyor.

*

Metin Balay'ın çevirisi *Medeia*'da:

Çeşit çeşit kader dağıtır insanlara, Zeus, Olimpos Dağında;

Tanrılar çeşit çeşit olayları sona erdirir, hiç beklenmedik bir sonla.

Olacağını sandığımız şeyler olmayıverir,

Hiç olamaz sandığımız şeyleri tanrılar mümkün kılar, yapıverir;

Bu öykünün sonu da böyle biter.

27. Koro Başı, son söylediğı bu sözleri aynen, Euripides'in *Helena*, *Bakkhalar*, *Andromake* ve biraz farklı birinci mısra değışikliğiyle *Medeia* oyunlarında da son sözleri olarak söyleyip sahneyi terk eder.

(Euripides'in *Andramake* adlı oyununun Türkçe çevirisi yoktur)

Mitos-Boyut/ ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 1

Persler / Aiskhülos – Antigone / Sofokles

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 2

Bakkhalar / Euripides

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 3

Kral Oidipus / Sofokles

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 4

Medea / Euripides

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 5

Troyalı Kadınlar / Euripides

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 6

Elektra / Euripides

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 7

Filoktetes / Sofokles

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 8

Aias- Elektra / Sofokles

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 9

Zincire Vurulmuş Prometheus / Aiskhülos

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 10

Oidipus Kolonos'ta – Trakhisli Kadınlar / Sofokles

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 11

Oresteia (Agamemnon/Adak Sunucular/Eumenidler) / Aiskhülos

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 12

Antigone / Sofokles

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 13

Tebai'ye Karşı Yediler / Aiskhülos

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 14

Hekabe / Euripides

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 15

Helena / Euripides

•

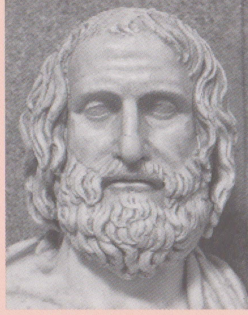
ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 16

Hippolütos / Euripides

•

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 17

Alkestes / Euripides

İÖ 485 - İÖ 406

Alkestis,

grotesk öğeler içeren ve tragedyaların
genel temalarının aksine

mutlu sonla biten bir trajedyadır.

Ölüm korkusu içinde olan bir kral,
karısından kendisi için ölmesini istemiş,

bu isteğini kabul etmiş olan karısı ölürken de,

“Beni terk edemezsin,” “Gitme, çocuklarını bırakma,”

“Beni de al,” diye yalvarması

grotesk, hatta alay içeren tepkilerdir.

Euripides

bu tragyasını, trajik olanla grotesk olan arasında
ustalıkla dolaştırmıştır.

